

Skal sikre raskere vei for å få gang på nye gruveprosjekter: – Veldig viktig at det går fortere enn det har gjort

VIL RASKERE I MÅL: Næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) mener at utviklingen av mineralprosjekter i Norge tar for lang tid i dag. Det er samfunnskontakten i Norge Mineraler enig i. Foto: Ingunn Walderhaug

Regjeringa vil sikre tidligere avklaringer i planlegginga av nye gruveprosjekter. Erik Joa i Norge Mineraler mener det er en viktig satsing, og at prosessene i dag tar altfor lang tid. Lille julaften varslet Nærings- og fiskeridepartementet at det skal lanseres et hurtigspor for mineralvirksomhet i Norge.

I løpet av 2022 har departementet, med næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) i spissen, arbeidet med en ny mineralstrategi. Strategien er første steg i utarbeidelsen av en ny minerallov. Regjeringens forslag til den nye loven ble lagt ut på høring i høst, og det vekket reaksjoner. Ordfører Jonas Andersen Sayed (KrF) mente at den nye loven kunne føre til at kommunene ville bli «[totalt overkjørt](#)» i etableringen av ny gruve drift.

Men næringsminister Vestre mener at det er gode grunner til å intensivere satsinga på mineralutvinning og -kartlegging i Norge.

– Utviklingen av mineralprosjekter tar for lang tid. Mineraler er avgjørende for det grønne skiftet. Det er behov for kritiske råvarer, derfor er det viktig å stimulere til utvikling av slike prosjekter. Nå lanserer vi et hurtigspor for kritiske råvarer, sier næringsminister Jan Christian Vestre i en pressemelding fra departementet.

Prioritering og koordinering

Hurtigsporet baserer seg på fem tiltak:

1. Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) skal prioritere behandling av søknader etter mineralloven for kritiske råvarer.
2. DMF skal etablere en ordning for nasjonal koordinering av kritiske mineralprosjekter, basert på frivillig deltakelse fra kommune og tiltakshaver.
3. DMF skal utarbeide et rådgivende verktøy for mineralaktivitet, for å tidlig kunne identifisere og håndtere særlig krevende eller konfliktfylte spørsmål i mineralprosjekter.
4. Norges geologiske undersøkelse (NGU) skal prioritere kartlegging i områder som kan ha forekomster av kritiske mineraler.
5. NGU skal prioritere tilgjengeliggjøring og tilrettelegging av data fra områder med undersøkelser av kritiske mineraler.

– Vi skal selvsagt fortsatt ha grundige prosesser knyttet til mineralvirksomhet her til lands, men det er nødvendig å effektivisere arbeidet. Derfor blir hurtigsporet viktig. Jeg er også fornøyd med at vi allerede fått masse gode innspill både fra næringen og andre interessenter i det pågående mineralstrategiarbeidet og oppfølging av høringen om ny minerallov, sier Vestre.

Selv var han blant annet [i Eigersund i oktober](#) for å få med seg innspill fra Eigersunds ordfører Odd Stangeland (Ap), Sokndals Andersen Sayed og næringsforeningen.

SATSER STORT: Statens satsing på mineralpolitikk og kartlegging av mineralforekomster vært for liten, mener næringsminister Jan Christian Vestre (Ap). Her er han i møte med ordførerne Jonas Andersen Sayed og Odd Stangeland i Egersund i oktober. Foto: Ingunn Walderhaug

Positivt, mener Norge Mineraler

På Norge Mineralers kontor på Langholmen i Egersund har lanseringen av det såkalte hurtigsporet blitt tatt godt imot.

– Det er positivt, for det bidrar til å samordne og koordinere alle de forskjellige tillatelsesprosessene. Situasjonen i dag er at det er tre parallelle løp med tillatelser som må gis. Det er grunnlaget for at minerallovutvalget som ble satt ned, har utredet og lagt fram forslag til ny minerallov – hvor et viktig forslag er å få koordinere disse prosessene bedre, sier samfunnskontakt Erik Joa.

De tre parallelle løpene han sikter til, er regulerings- og områdeplaner som tiltakshaverne må få gjennom hos kommunene, tillatelsene knyttet miljøspørsmål som må gå gjennom hos Miljødirektoratet og Statsforvalteren, og alle de tekniske og detaljorienterte tillatelsene som må godkjennes av DMF.

Dessuten er store deler av utredningene i de forskjellige søknadene helt like, men kan ikke deles mellom instansene. Bedre koordinering vil hindre dobbelt- eller trippeltarbeid, påpeker Joa.

– Dette handler både om ressursbruken i det statlige og i det private, sier han.

– Viktig at det går fortere

Viktigst med lanseringen av hurtigsporet, er å skape større forutsigbarhet, understreker han.

– Er det konflikter eller utfordringer, kan en like så godt få avklaringen tidligere på bordet. Det betyr ikke at ting ikke skal utredes på skikkelig vis, eller at lokaldemokratiet skal overkjøres, men at prosessene blir mer koordinerte og at det blir større forutsigbarhet.

– *Og at det går fortere?*

– Det er veldig viktig at det går fortere enn det har gjort, for erfaringen viser at det i flere tilfeller har tatt 10–15 år, disse prosessene. Det skjønner alle, at det går ikke. Det blir helt håpløst å lete og utvikle nye mineralprosjekter om en ikke skal få avklaring på hva en får til og ikke før etter 15 år. Det er ikke bra for samfunnet, slik det er nå. For lokalbefolkningen og de berørte er det også viktig å få avklaringer, framover å leve i uvisse i 10–15 år, poengterer Joa.

Han viser til det påtenkte gruveprosjektet ved Førdefjorden.

– Det ble liggende i en skuff hos Miljødirektoratet i flere år, påpeker han.

Joa presiserer likevel at de ikke kan se at strategien vil gjøre at det kreves mindre av tiltakshaver.

– **Det skal gjøres minst like grundig som før, men det skal gå fortere og bli mer forutsigbart.**

Ingen konkret virkning ennå

Foreløpig vil likevel ikke regjeringens strategi eller den kommende nye mineralloven påvirke Norge Mineraler og Norge Mining sine planer direkte.

– En ny minerallov vil kanskje ta to år å få ferdig banka gjennom i Stortinget, kanskje enda lengre. Det forandrer ikke framdrifta for Norge Mineraler sin del. Vi må utrede og jobbe fram prosjektene uansett. Vi har sagt i informasjonsmøter og ellers om at vi har et mål om å starte planprosessen med kommunen i slutten av året. Så må vi se om vi klarer å nå det målet, men det er det vi arbeider for.